

ПРИСТРАСТЯВАНЕТО
ПОРОК ИЛИ БОЛЕСТ?

АКУЛИТЕ МАКО
ТОРПЕДА СЪС ЗЪБИ

NATIONAL GEOGRAPHIC

БЪЛГАРИЯ

ДУБАЙ

Дръзката цел на града
сред пустинята

ОКТОМВРИ 2017 г.

WWW.NATIONALGEOGRAPHIC.BG

| СЪДЪРЖАНИЕ

ОКТОМВРИ 2017 Г. • БР. 10 (144) • ОФИЦИАЛНО ИЗДАНИЕ НА НАЦИОНАЛНОТО ГЕОГРАФСКО ДРУЖЕСТВО

РУБРИКИ

ОБРАЗИ

Вашата снимка

ГЛОБУС

Космически близнаци, домашни любимци и екзотични създания като дебелото лори (горе) – жертва на нелегалната търговия с диви животни

ДНЕВНИК НА ИЗСЛЕДОВАТЕЛЯ

„Горонгоза“ – паркът на животните и хората

НАПРЕД

Океанска огисея

На корицата

Векове наред Дубай бил рибарско село и малко пристанище. Бумът на петрола и недвижимата собственост го превърнал в град със силует от архитектурни чудеса.

СТАТИИ

88 | МЪЛНИЯ ОТ ДЪЛБИНИТЕ

Акулите мако са способни да достигнат 55 км/ч, преследвайки плячка. Рядко нападат хора, но човешката заплаха за тях е сериозна. Ще могат ли най-бързите акули да избягат от човешката лакомия?

Текст: Глен Ходжис Снимки: Брайън Скерри

36 | ДРЪЗКАТА ЦЕЛ НА ДУБАЙ

В името на по-сигурното и устойчиво бъдеще столицата на емирството инвестира в слънчева енергия, зелено строителство и обществен транспорт.

Текст: Робърт Кунциг
Снимки: Лука Локатели

54 | ЗАВИСИМ МОЗЪК

Модерната неврология преобръна приетите представи за пристрастяването: какво представлява, какво го отключва и защо е толкова трудно да спреш.

Текст: Фран Смит
Снимки: Макс Агилера-Хелвез

80 | БЕЗ ДОМ И БЕЗ НАДЕЖДА

Членове на мюсюлманското малцинство рохинджа поколения наред бягат от свирепите репресии в будистки Мианмар. Бежански лагери в Бангладеш предлагат убежище, но докога? Текст: Брук Лармър Снимки: Уилям Даниълс

Дръзката цел на

Дубай

Преди 10 години столицата на емирството имаше един от най-големите екологични отпечатъци от всички градове в света. До 2050 г. иска да постигне най-малкия. Възможно ли е?

„Ски Дубай“ е първият закрит ски парк в Близкия изток, където жителите на емирствата обикновено усвояват спорта на някоя от петте пустини, преди да се отправят към алпийските курорти в чужбина. Задава се нова рекордна писта заради „Експо 2020“, което се очаква да привлече 25 млн. посетители.

Определението със сигурност пасва на Дубай. През изминалото оттогава десетилетие населението на града се е удвоило до над 2,8 млн. души. При все това и още нещо се случило след 2006 г.: Дубай е започнал да се променя.

Лъскави метровлакове без водачи се движат покрай булевард „Шейх Зайед“. Нов жилищен квартал, наречен „Устойчивия град“, рециклира водата и отпадъците си и произвежда повече енергия, отколкото консумира. Навътре в пустинята Дубай строи гигантска слънчева електроцентрала. „Властта осъзна, че ръстът на икономиката не е устойчив, ако

не се предприемат действия за въглеродните емисии“ – казва Танзид Алам, директор по климата и енергията в Емирското дружество за дивата природа, местния партньор на WWF.

„Властта“ в Дубай е Негово Височество Шейх Мохамед бин Рашид ал Мактум – 68-годишен наследствен емир, наричан още Владетеля. Шейх Мохамед застанал начело през 2006 г. Обявил е, че до 2050 г. градът му ще си набавя 75% от енергията от чисти източници. Иска да постигне най-малкия въглероден отпечатък в света. Много от хората, с които говорих при последното си посещение, включително

Петстотинте вили покрай тесните улички на Устойчивия град (в средата) си палят сянка една на друга и намаляват нуждата от климатизация – обратното на съседните по-широки улици, парцели и домове. Всяка вила има слънчеви панели; селището с „нулево нетно потребление“ само генерира енергията си и отглежда храна в 11 куполни парника.

занимава с рециклиране и образование. – Забави лудешкото строителство.“

Докато си поемал дъх, градът имал няколко причини да преразгледа пътя си. В „Дубай Холдинг“, собствената строителна компания на Шейх Мохамед, „един от проблемите беше как Дубай ще си набави енергията за захранването на всички тези огромни комплекси“ – казва енергийният консултант Робин Милс, който тогава работел там. Наоколо витаели зелени алтернативи: „Масдар Сити“, проектиран от архитектурната звезда Норман Фостър и рекламиран като първия град в света с нулеви еми-

която ще произвежда толкова енергия, колкото консумира.

Първият жилищен комплекс с нулево потребление отвори врати южно от града. Тайната на Устойчивия град – казва неговият създател Фарис Саид – не се крие само в соларните панели, които засенчват всяко паркомясто и тераса на покрива, нито пък в слънчевия бойлер, който обслужва всеки дом. Крие се в простите избори – например в разполагането на 500-те Г-образни сгради достатъчно наблизо по тесните улици, така че да си пазят сянка една на друга – като старите къщи край Залива.

„Икономическата криза беше маскирана благословия.“

Хабиба Ал Мараши, еко активистка

сии, без коли и захранван от слънцето, тъкмо започвал да изниква от пясъците на Абу Даби.

И което било най-важно – цената на слънчевата енергия рязко падала. През февруари тази година, когато посетих Фотоволтаичния парк „Мохамед бин Рашид ал Мактум“ на 50 км от центъра на града, ДАЕВ тъкмо приключваше монтажа на слънчеви панели за 200 мегавата и беше подписала договор за следващите 800 мегавата – при 2,99 цента за киловатчас. По проект до 2030 г. на мястото трябва да има 5000 мегавата.

„Тук има толкова голям соларен потенциал – казва Милс: – милиони хектари празна пустиня и огромно пространство по покривите. Електропроизводството – според мен това е почти решен проблем.“

След разточителните години на бума Дубай се опитва и да ограничи потреблението на ток и вода. Цените значително са се увеличили (макар все още да са субсидирани) и – обяснява Саид Ал Абар, който оглавява Емирския съвет за зелено строителство – новите сгради вече не се строят все едно енергията и водата са безкрайни. „Станах свидетел на огромна промяна“ – казва Ал Абар, който участва в проектирането на една от първите офисни сгради „с нулево нетно потребление“ в Дубай,

Всички тези усилия започват да се отплащат. Потреблението на вода и електричество на глава от населението пада, като – казват властите – същото се отнася и за въглеродните емисии, които са основният фактор за огромния отпечатък на Дубай. Понастоящем средният жител на Дубай „отделя“ под 18 тона годишно – съвсем малко повече от средния американец. Но общото потребление и емисии продължават да се увеличават заедно с населението. А един дубаец все още отделя три пъти повече от един нийоркчанин – отчасти защото подобно на много американски градове и Дубай се е разпрострял на огромна площ заради автомобилите. Обитателите на пешеходния комплекс на Саид могат да се разходят до ресторантите, бакалията или джамията, а се строи и училище, но многобройните центрове на Дубай са на между 16 и 25 км с кола. Макар и много ценно, метрото не стига до Устойчивия град.

Проектантите преосмислят начина, по който хората се придвижват в самите центрове. Янус Росток, главен архитект на *Atkins* – фирмата, проектирала метрото, подобния на корабно платно хотел „Бурдж Ал Араб“ и Дубайската опера, оглавява усилията за преобразяването на района около „Бурдж Халифа“, най-високата сграда в света, в квартал с приземни магазини

Захранвана от слънцето, 6-метрова „умна палма“ на плажа Джумейра край хотел „Бурдж ал Араб“ предлага не само сянка, но и *Wi-Fi* интернет, зарядно за телефон, улична лампа, табло за обяви, охранителна камера и бутон за спешни случаи. Над 100 такива ще бъдат монтирани по плажовете и парковете на града.

Открит през 2016 г., трикилометровият Дубайски канал има връзка и с Персийския залив, и с естествено-то пристанище на града – кулминацията на план, предложен от първия владетел модернизатор още през 1959 г. Проектът увеличава ценната недвижима собственост на първа линия.

и ресторанти, който да подтиква хората да вървят пеша. Край Мола на емирствата компанията „Дубай Холдинг“ на Шейх Мохамед планира 1,5-километров многофункционален комплекс, наречен „Джумейра Сентрал“, където стотици сгради ще бъдат организирани в малки, пригодни за ходене пеша квартали. Трамваи ще ги свързват с мола и спирката на метрото.

Всички дискусии за бъдещето на Дубай водят обратно към Владетеля и както местни хора, така и експатриати свидетелстваха пред мен за ключовото ръководство на Шейх Мохамед. „Тук няма много формалности – казва

Хусаин Лута, главен директор на общинската управа. – Проектите се случват за дни, а другаде отнемат години.“ Не става дума просто за отсъствието на бюрокрация – при липсата на свободна преса, политически партии и свободни избори подкрепените от Владетеля проекти почти не срещат съпротива.

През годините на разцвет тази система довела до главоломното разрастване на Дубай и эле замислени проекти като Света – архипелаг от 300 изкуствени острова (оформени като държави), останал до голяма степен незаселен. Но създала и дубайското метро – невероятен

Учените оспорват възгледа, че пристрастяването е морално падение, и изследват лечения, които могат да предложат изход от цикъла на силно желание, безразсъдно отдаване на зависимостта и абстиненция, който е хванал в капан десетки милиони хора. Жана Рейн се пристрастила към героина преди две десетилетия, след като започнала да приема обезболяващи с рецепта заради трудова травма. Миналата година тя живееше в лагер на бездомници под една магистрала в Сиатъл.

ЗАВИСИМ МОЗЪК

*Научаваме повече за неудържимото желание,
което води до самоунищожителни навици –
и как науката може да помогне да го преборим*

Текст: Фран Смит

Снимки: Макс Агилера-Хелвег

Патрик Пероти се присмял, когато майка му го информирала за лекар, който използвал електромагнитни вълни, за да лекува пристрастеност към наркотици.

Пероти, който е на 38 години и живее в Генуа, Италия, започнал да смърка кокаин на 17 – бил богато дете, което обичало да се забавлява. Увлечението му постепенно се превърнало в ежедневен навик, а после и във всепоглътщаща нужда. Влюбил се, родил му се син и отворил ресторант. Под тежестта на наркоманията му семейството и бизнесът му скоро се сринали.

Прекарал три месеца в рехабилитационен център и се върнал към дрогата 36 часа след напускането му. Прекарал 8 месеца в друга програма, но в деня, в който се върнал у дома, се срещнал с дилъра си и се надрусал. „Започнах бясно да се дрогирам с кокаин – казва той. – Станах параноичен, обсебен, полудях. Не виждах никакъв начин да спра.“

Когато майка му го притиснала да се обади на лекаря, Пероти се предал. Разбрал, че ще трябва само да седне в стол и да остави лекаря Луиджи Галимберти да подържи отляво на главата му устройство, което на теория би трябвало да потисне глада му за кокаин.

Галимберти е психиатър и токсиколог, който от 30 години лекува пристрастени и ръководи клиника в Падуа. Взел решението да изпробва техниката, наречена транскраниална магнитна стимулация (ТМС), поради драматичния напредък в науката за пристрастяванията – и поради неудовлетворението му от традиционните начини на лечение. Лекарствата могат да помогнат на хората да спрат да пият, да пушат или да използват хероин, но рецидивите са чести и няма ефективно медицинско лечение за пристрастяване към стимуланти като кокаина. „Лечението на такива пациенти е много, много трудно“ – казва той.

Според Службата на ООН по наркотиците и престъпността над 200 000 души по света умират всяка година от свръхдоза и заболявания, свързани с наркотиците, като например ХИВ, а много повече умират от тютюнопушене

РАЗКЪСВАНЕ НА ВЕРИГАТА

Тежко пристрастен към кокаина и завръщал се към навика неколkokратно след лечение, Патрик Пероти накрая се обърнал към алтернативен метод – прилагането на електромагнитни импулси към префронталната мозъчна кора – в клиника в Падуа, Италия. То проработило. Психиатърът Луиджи Галимберти е използвал транскраниална магнитна стимулация и при други пациенти със сходни резултати. Сега изследователи по цял свят проверяват техниката и за други типове пристрастеност.

способността на мозъка да контролира поведението при вида на тези подтици намалява.

Голдстейн е доказала, че като цяло пристрастените към кокаина са с намален обем на сивото вещество в префронталната мозъчна кора – структурна недостатъчност, асоциирана с по-слаба контролна функция, и те се справят различно от непристрастените на психологични тестове за памет, внимание, вземане на решения и обработването на ненаркотични награди, например финансови. Те като цяло се представят по-зле, но не винаги. Зависи от контекста.

Например когато Голдстейн ги помоли да изброят думи, свързани с наркотиците, те най-често се справят най-добре от всички останали. Хората, които хронично употребяват наркотици, често са ненадминати в планирането и изпълняването на задачи, които включват употреба на наркотици, но тази им склонност може да компрометира други когнитивни процеси, включително това да знаят как и кога да спрат. Поведенческите и умствените увреждания понякога са по-недоловими, отколкото при други мозъчни разстройства и се влияят в по-голяма степен от ситуацията.

„Смятаме, че това е една от причините пристрастяването да е било и все още да е едно от последните разстройства, които се разпознават като заболяване на мозъка“ – казва тя. В лабораторията на Голдстейн са открили интригуващи доказателства, че фронталните мозъчни области започват да оздравяват, когато хората спрат да използват наркотици. Едно проучване от 2016 г. проследило 19 кокаиномани, които не са употребявали или силно са ограничили употребата му през последните 6 месеца. Те показали значително увеличаване на обема на сивото вещество в две области, свързани с възпиращото поведение и оценяването на възнаграждението.

МАРК ПОТЕНЦА КРАЧИ ИЗ ПОДОБНОТО НА ПЕЩЕРА казино във венециански стил в Лас Вегас. Потенца, приветлив и енергичен психиатър в университета Йейл и директор на университетската Програма за изследване на

импулсивността и разстройствата на контрола върху импулсите, се отправя с ескалатор надолу през дълго помещение към спокойна заседателна зала в конгресния център „Сандс Експо“, където ще представи изследването си върху пристрастеността към хазарта пред стотина учени и клиницисти.

Срещата е организирана от Националния център по отговорни игри – подкрепяна от индустрията група, която финансира свързани с хазарта изследвания, извършвани от Потенца и други хора. Срещата се състои в навечерието на мега конгрес на индустрията – *Global Gaming Expo*. Потенца застава на подиума и говори за интегритета на бялото вещество и кортикалното кръвоснабдяване при комарджиите. Току до залата изложителите подкрепят щандове, натрапващи иновациите, проектирани да залеят милениалите с допамин. Ще участват над 27 000 производители на игри, дизайнери и казино оператори.

Потенца и други учени подтикнали психиатричната гилдия да приеме идеята за поведенческото пристрастяване. През 2013 г. Американската психиатрична асоциация извадила пристрастяването към хазарта от главата в Диагностичния и статистически ръчник, наречена „Разстройства на контрола върху импулсите, които не са класифицирани другаде“, и го поставила в главата „Разстройства, свързани със злоупотреба със субстанции и с пристрастяване“. Това не била просто техническа подробност. „Тя проправя пътя към това и други поведения да бъдат смятани за пристрастяване“ – казва Джъдсън Брюър, директор на изследователския отдел в Центъра за осъзнатост в Медицинския колеж към Масачузетския университет.

91
АМЕРИКАНЦИ
УМИРАТ
ВСЕКИ ДЕН ОТ
СВРЪХДОЗА
ОПИОИДИ.

УМЕРЕНО ПИЕНЕ

Силви Имбер и Ив Браси смятат, че баклофенът – лекарство за лечение на мускулни спазми – ги е избавил от пристрастеността към чашката. В проучвания баклофенът се е доказал като обещаващ в лечението на зависимостта от алкохола. Браси, който на снимката пие бира в хотел „Люксембург Парк“ в Париж, сега употребява алкохол умерено. Имбер пиела от 6 до 9 пътиета почти ежедневно, докато не започнала да взема баклофен. Сега пие рядко.

Без дом и без надежда

Членове на мюсюлманското малцинство рохингя поколения наред бягат от свирепите репресии в будистки Мианмар. Бежански лагери в съседен Бангладеш предлагат убежище, но животът там остава безрадостен.

Бежанка стои на плато край
колибата си в новопостроена част
на лагера Кутупалонг. Повечето
рохингя в този участък избягали
тук от терора на военните в
Мианмар през 2016–2017 г.

Бежанци рохингя се редят пред лагера Кутупалоне край гр. Кокс Базар, за да получат провизии от Световната програма по прехраната. Над половини милион рохингя са избягали от Мианмар в Бангладеш.

покрай границата, а майка ѝ с още пет деца останала да се крие в Мианмар.

В Балухали, където ок. 11 000 новопристигна-ли са превърнали гористите хълмове в прашен кошер от бамбукови колиби и черни платнища, Афифа е сред късметлиите. Нур Айеша, на 40 години, си смъква забрадката, за да оголи изгаряния по лицето си; казва, че военните запалили къщата ѝ, докато тя била още вътре. Аджим Аллах, на 14 години, ми показва съсухрената си ръка, натрошена от полицейски куршум на излизане от медресето миналия октомври.

Двайсет и седем годишната Ясмин от с. Нган Чаунг си спомня как войниците се редували да я насилват пред петгодишната ѝ дъщеря. Най-страшното дошло обаче, когато тръгнала да търси осемгодишния си син – и го намерила да лежи в едно оризище с дупка от куршум в гърба.

Бангладеш също не предлага много надежда. Рохингя не могат да си намерят нормална

работа, да запишат децата си на училище или да получат елементарни здравни грижи. На пътя край лагера групи бежанки просят пари. От време на време мъжете се хващат на работа в оризищата и солниците, но заплащането рядко е повече от долар на ден. А Бангладеш, вече беден и пренаселен, не иска да ги приюти за дълго време.

Последния път, когато видях Афифа, тя метеше правоъгълно парче земя в лагера Балухали – мястото на бъдещата им колиба, където петима от 11-членното семейството се бяха събрали. Но мъките продължаваха. В края на май връхлетя циклон, който отнесе подслона на семейството – и на още стотици други в лагера. Никой не загина, а майка ѝ и останалите деца най-сетне се бяха добрали до Бангладеш. Въпреки това храната не достига, мусонните дъждове не спират и военните операции срещу мюсюлманите рохингя в Рахин продължават. □

Някои рохингя живеят извън лагера край Кокс Базар. Този мъж е намерил подслон в селище край Бенгалския залив – близо до дървета, засадени като мярка срещу ерозията, и до хотел за туристите, които идват заради плажа.

МЪЛНИЯ ОТ ДЪЛБИНИТЕ

Може ли акулата мако, най-бързата акула
в океана, да избяга от човешката лакомия?

Акула мако се стрелва пред натрапник,
представяйки се като сила, с която
трябва да се съобразяваш в
крайбрежните води на Нова Зеландия.

Мексиканския залив с основната цел да изследват моделите на придвижване на акулите. Акулите мако в западната част на Северния Атлантис мигрират много, като пътуват на север през по-топлите месеци и после на юг с приближаването на зимата. Курсовете край бреговете на Мериленд през май бяха огромен успех: за две седмици бяха поставени сателитни предаватели на 12 акули мако. Курсовете край Роуд Айленд през август, напротив, бяха огромен провал: една седмица нито една акула. Но този контраст предложи обяснение на случващото се с акулите мако в Атлантическия океан.

За да осмислите това обяснение, трябва да знаете едно от първите неща, които човек научава, когато лови акули мако: те делят една и съща територия със сините акули. Двата вида приличат малко на лъвовете и хиените, като обитават заедно едни и същи райони, но имат различни стратегии за хранене. Акулите мако са най-бързите акули в океана, способни да достигнат 55 км/ч, докато гонят бърза плячка като лефер и тон. Сините акули, от друга страна, са относително сдържани и се съсредоточават върху по-бавна плячка като калмарите. Улавянето им, по думите на един рибар, е „като да теглиш врата на плевня“, а месото им въобще не е толкова вкусно като това на акулите мако. Така че можете да се досетите коя от тях е лъвът и коя – хиената, в аналогията. Всеки иска да докопа лъва.

През втория ни ден край Нарагансет, Роуд Айленд, докато придърпвахме поредната синя акула отстрани до лодката, най-сетне забелязах очевидното.

„Изглежда всички сини акули имат куки в устата си“ – казах. Брад Уедърби, морският еколог от Университета в Роуд Айленд, който беше тук, за да маркира евентуално уловени акули мако, каза: „Да. Всяка, която сме изтеглили в лодката досега, имаше кука по себе си.“

Отстраняването на кука от устата на акула може да е опасно, затова рибарите просто режат влакната и оставят куките да ръждясат и да паднат. И понеже рибарите преследват акули мако, е много по-вероятно да пускат

Спортните риболовци обичат мошта на акулата мако. Тя може да скочи от 3 до 4,5 м, докато е на кордата.

сините акули. „Никога не съм виждал акула мако с кука – каза ми помощник-капитанът Лукас Бърг на първия ден. – Хората никога не ги пускат. Но сме хващали сини акули с по четири куки в устата.“

Риболовният натиск върху акулите мако е интензивен, обяснява Уедърби. Тези, които се опитвахме да хванем, през лятото плуват на север, нагоре по атлантическото крайбрежие и пътешествието между ежедневните спортно-риболовни дейности и десетките турнири за лов на акули, които се провеждат между Мериленд и Роуд Айленд, е рисково за акулите.

„Устойчив ли е уловът с тези темпове?“ – попитах го. Акулите мако, също като много други акули, са особено уязвими откъм прекомерен риболов поради малобройното си поколение и късната възраст на достигане на полова зрялост. (Едно проучване предполага, че женските акули мако не достигат зрялост преди около 15-годишна възраст или по-късно, но тези числа не са сигурни. Биолозите са на мнение, че са нужни още изследвания.)

„Не знаем – каза той. – Това са акули, които плуват надалеч, в международни води. Някои от акулите, които сме маркирали, са стигали до водите на поне 17 различни държави и агенциите нямат достатъчно данни, за да направят добра оценка на това дали популацията се увеличава, или си остава същата.“

Според Националната служба по морските риболовни ресурси, която регулира риболова във водите на САЩ, акулите мако се ловят на устойчиво ниво. Тази оценка е основана предимно върху числата за улова, подавани от търговските кораби за риболов с парагади

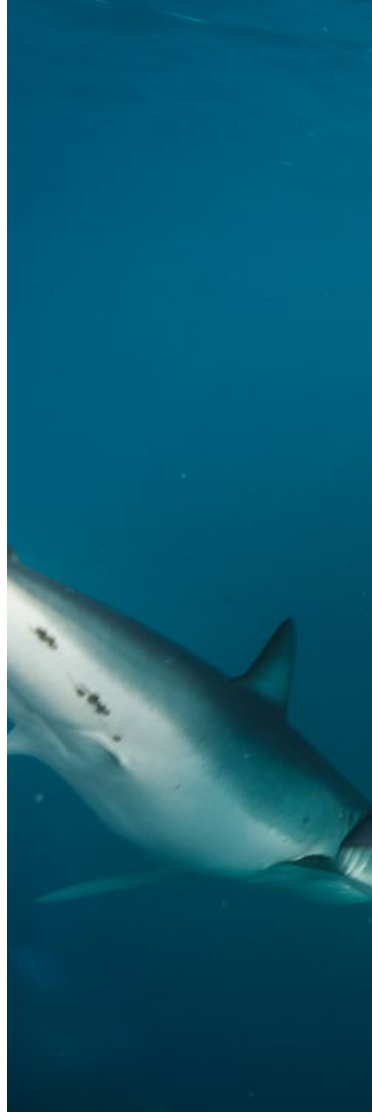
към международната организация, която регулира улова на риба тон и други океански риби в Атлантическия океан, а тези числа показват сравнително постоянен улов през последните години, което подсказва, че популациите на акулите мако са стабилни. Но числата не са прецизна мярка. Уловът се записва в тонове и основна информация като броя на уловените акули, както и размерът и полът на тези акули може да липсва. На това отгоре много улавяния не се докладват, което кара учените да поставят под въпрос надеждността както на данните, така и на оценките на улова.

Това, което Уедърби и екипът му знаят, е, че акулите, които маркират, не се справят добре. Маркерите, които използват, прикрепяни към гръбната перка, изпращат сигнали към сателити всеки път, когато акулите изплуват на повърхността, което позволява на изследователите да създадат детайлни карти на движенията им. Когато сигналите започнат да идват от сушата, те знаят, че акулите са били уловени. „Маркирали сме 49 акули, а 11 бяха убити“ – каза ми Уедърби. (В рамките на месец този брой се увеличи до 12.) Казах, че това ми се струва много, и той се съгласи: извадката е малка, но процентът на уловени акули е тревожно висок.

Когато се върнахме на сушата, се обадох на Махмуд Шивджи, учения от Югоизточния университет „Нова“, който оглавява проекта за маркирането. „Това, което ме удивлява – казва той, – е, че океанът е огромен и тези животни се движат много и въпреки това цели 25% от маркираните акули се натъкват на рибарски куки. Някоя популация от акули не може да понесе 25-процентов улов всяка година.“

СЛЕД ПЪТЕШЕСТВИЕТО МИ, белязано от морската болест, се върнах на брега в Мериленд за „Мако мания“ – ежегоден турнир за лов на акули, провеждащ се в Баия Марина в Оушън Сити. Тази „Мако мания“ не трябва да се бърка с турнира „Мако мания“ в Пойнт Плезънт, Ню Джърси, нито с турнира „Треска за мако“ в Ню Джърси или пък с турнира „Мако родео“, също в Ню Джърси, или с който и да било

При акулите мако група от три е тълпа, защото те са предимно единаци и мигрират много, понякога прекосявайки водите на над 12 държави. Една акула, маркирана близо до Нова Зеландия, където популациите на акулите мако са многобройни, пропътувала 18 670 км за една година.

от другите около 65 турнира в САЩ, които включват награди за улов на океански акули като мако, лисичи и тигрови.

Пристигнах при яхтклуба точно когато караха първите акули към кея. Беше празнична сцена – стотици хора ядяха, пиеха и приветстваха рибарите и плячката им. Близо до мен жена и малко момче гледаха, докато 128-килограмова акула мако беше закачена, за да я изгледят. Рибарите надигнаха носа ѝ за фотографите и жената се обърна към момчето: „Това е наистина готино, нали?“ Момчето кимна безмълвно, вкаменено от кървавата гримаса на акулата.

Докато акулите продължаваха да пристигат – 66-килограмова мако, 211-килограмова лисича, 227-килограмова лисича, 79-килограмова мако, – говорих с организатора на турнира

Шоун Хармън. „Има ли нещо по-забавно от това да гледаш акули?“ – попита той. Когато стигнахме до някои по-завързани въпроси в споровете за „убийствените турнири“, както ги наричат критиците (за разлика от турнирите „без убиване“ или „хвани и пусни“, които са редки, но съществуват), той обясни, че неговият турнир не бил като някогашните през 70-те и 80-те, когато акулите били натрупвани на кея и после отивали накуп на сметището. Тук единствените акули, които стигали до кея, били лисичи и мако – най-вкусните в океана, с определени минимални размери и ограничение за улов до една акула на лодка дневно.

Попитах го къде мога да намеря меню, включващо акули мако, за да разбера какви са на вкус, и той взе филе от една от току-що донесените акули, изпържи го и ми го сервира

върху хлебче с усаби майонеза. Беше наистина вкусно – точно толкова добро като всеки марлин, който съм опитвал някога.

Но вкусният сандвич и празничният дух на сцената не успя да прикрие напълно проблематичното естество на събитието. По-късно същия ден един от рибарите ми каза, че 227-килограмова лисича акула, която била докарана по-рано, била бременна и когато я изкормили, екипът на турнира се опитал да скрие малките от тълпата. Лисичите акули, също като акулите мако, се смятат за „уязвими“ според Международния съюз за защита на природата и макар убиването на бременни женски от уязвими видове да е законно, то е лоша реклама.

Попитах Хармън за бременната акула. Той отрече историята, затова попитах един от

Паразитни веслоноги са се вкопчили
в перката на акула мако. Те се хранят
с различни части от тялото на
акулата, ядейки всичко – от слуз и
кръв до горните слоеве на кожата.

